

تخصص بگیریم یا عمومی بمانیم؟

در هر جامعه‌ای، بسته به شرایط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی آن جامعه، افراد دلایل مختلفی برای ادامه تحصیل دارند؛ در ایران هم، مردم یک سری دلایل خاص برای ادامه تحصیل و رفتن به دانشگاه دارند مثل:

- رسیدن به یک شغل پر درآمد و امنیت مالی
- رسیدن به جایگاه اجتماعی و احترام عمومی بالاتر
- دسترسی به فرصت‌های بهتر در زندگی
- همسو شدن با ارزشهای جامعه مثل مدرک‌گرایی
- رقابت با دوستان و هم‌دوره‌ای‌ها و اینکه از شون عقب نباشیم
- فشارهای شدید خانواده و اصرار به ادامه تحصیل
- علاقه شخصی افراد به یک رشته دانشگاهی خاص
- عقب انداختن سربازی و اینکه فعلاً چند سال در دانشگاه خوش باشیم

شاید نداشتن اطلاعات کافی، نداشتن درکی از آینده شغلی، نداشتن قدرت تصمیم‌گیری و مسئولیت‌پذیری، تحت سلطه خانواده بودن و چند دلیل غیرموجه دیگر را بشود از یک جوان ۱۹-۱۸ ساله برای ادامه تحصیل و انتخاب یک رشته تحصیلی قبول کرد ولی وقتی می‌رسیم به یک دندانپزشک حداقل ۲۵ ساله که به یک موقعیت شغلی، اجتماعی و درآمدی که خیلی از افراد و خانواده‌ها حسرتش را می‌کشند رسیده است، چشم بسته و بدون منطق تصمیم گرفتن برای ادامه تحصیل و گرفتن تخصص، دیگر توجیهی ندارد. وقتی می‌رسیم به یک دو راهی که دندانپزشک عمومی بمانیم یا تخصص بگیریم، این دو سوال ساده و اساسی را باید جواب بدهیم:

۱. چرا باید تخصص بگیریم؟

۲. کدام رشته را انتخاب کنیم؟

اول برویم سراغ چرایی داستان:

یک سری فرضیه در مورد تخصص وجود دارد که آنها را با هم مرور می‌کنیم و به صورت مختصر، صحت و سقمش را بررسی می‌کنیم:

۱- فرضیه اول این است که اگر تخصص بگیریم درآمد ما خیلی خیلی با یک دندانپزشک عمومی فرق می کند و تصاعدی بالا می رود ؛

چند سال قبل و موقعی که ورودی دوره های تخصصی خیلی کمتر از امروز بود ، شاید این فرضیه درست بود ولی الان دیگه اختلاف به اون اندازه فاحش نیست . دلایل اصلی ایجاد این فرضیه ممکنه این موضوع باشد که ما درآمد یک دندانپزشک عمومی معمولی را مقایسه می کنیم با درآمد یک متخصص شاخص در تاپ ترین و پردرآمد ترین رشته که خوب مقایسه درستی نیست . اینکه دستمزد یک متخصص به ازای خدمت مشخص و در یک ساعت کاری ، از یک دندانپزشک عمومی بالاتر که حرفی نیست موضوع سر این است که یک دندانپزشک عمومی هم می تواند با یک مقدار ساعت کاری بیشتر ، تنوعی که در درمانهایش دارد و تعداد بیماری که می بیند این اختلاف را تا حد زیادی جبران کند . ضمن اینکه برای داشتن درآمد بالا و جذب بیمار فقط مدرک یا حتی کار خوب کافی نیست و نقش مهارت هایی مثل برقراری ارتباط با بیمار ، بازاریابی فعال و کارا ، داشتن سواد مالی و قدرت خرید و استفاده از تکنولوژی های جدید خیلی پررنگ است و این مهارت ها در انحصار متخصصین قرار ندارد .

۲- فرضیه دوم این است که جایگاه اجتماعی و پرستیژ علمی متخصص خیلی بالاتر از دندانپزشک عمومی است ؛

کلیت حرف که درست است و بعید می دانم کسی مخالف این فرضیه کلی باشه ولی اینکه جایگاه و پرستیژ متخصص خیلی بالاتره ، این موضوع لزوما درست نیست . از نظر اجتماعی ، یک دندانپزشک عمومی ، آنقدر جایگاه بالایی دارد و مورد احترام هست که مجبور نباشد خیلی با حسرت به یک متخصص نگاه کند . از نظر علمی هم ، متخصص حداقل ۴ - ۳ سال بیشتر درس خوانده و در قبالش ۸ - ۷ سال از بازار کار دلخواهش دور بوده (کنکور ، تحصیل و طرح) . در این معامله ، از نظر هر کس کفه ترازو به کدام طرف سنگینی می کند .

۳- فرضیه سوم این است که بازار کار دندانپزشک عمومی اشباع شده و راهی غیر از گرفتن تخصص وجود ندارد ؛

درسته که تعداد دندانپزشک های عمومی در سال های اخیر زیاد شده و رقابت بین آنها خیلی بیشتر شده ولی هنوز خیلی زوده در مورد اشباع بازار حرف بزنیم چون در مقابل آن سطح بهداشت جامعه هم بالاتر رفته نیازهای درمانی هم بیشتر شده ، یه سری نیاز جدید هم به درمان های مدرن ایجاد شده . از طرف دیگه در چند سال اخیر ، تعداد متخصص ها هم به صورت تصاعدی بالاتر رفته و تعداد ارجاع هم در حال کمتر شدن است . ارائه یک سری درمان ها هم وابسته به تکنولوژی هست که متخصص ها انحصاری روی آن ندارند و عمومی ها به راحتی می توانند با این اهرم از متخصص ها جلو بزنند .

۴- فرضیه بعدی این است که در دوره تخصص یک سری جزئیات و ریزه کاری یاد می گیرید که به راحتی در دسترس دندانپزشک عمومی نیست :

این حرف کاملا درست است و دیگر دوره دندانپزشک همه کاره و همه فن حریف تقریبا تموم شده و اکثر عمومی ها هم قبول دارن که نمی شود همه درمان ها را به صورت perfect و حرفه ای انجام داد و بهتر است چند درمان محدود را انتخاب کنند و روی آنها تمرکز کنند و به خاطر همین است که دوره های آموزشی علمی اینقدر طرفدار دارند .

۵- فرضیه بعدی این است که راه تدریس در دانشگاه از دوره تخصص می گذرد ؛

این فرضیه هم کاملا مورد قبول است و هیچ بحثی روی آن نیست و تعداد دندانپزشک های عمومی که به عنوان هیات علمی رسمی یا پاره وقت در دانشگاه مشغول تدریس هستند انگشت شمار هستند ؛ پس همکاری که آرزوی تدریس و کارهای پژوهشی دارد حتما باید در دسرهای تخصص گرفتن را هم به جان بخرد

وقتی این فرضیه ها را کنار هم میذاریم و یه نگاهی هم میندازیم به دسرهای قبل و بعد از تخصص گرفتن ، شما را نمی دانم ولی من فقط یک دلیل پیدا می کنم برای تخصص گرفتن :

اونم این که اون رشته تخصصی را باید از ته دل دوست داشته باشی و عاشقش باشی

حالا سوال دومی که باید جواب بدهیم این است که چه رشته ای را انتخاب کنیم ؟

در این اپیزود نمی شود راجع به جزئیات هر کدام از رشته های تخصصی صحبت کرد و فقط به مختصات اصلی رشته ها ، یک نگاه گذرا میندازیم و رد می شویم و جزئیات را میذاریم برای فصل دو و مصاحبه با متخصصان رشته های مختلف

تخصص های مختلف در دندانپزشکی ، بعضی اوقات یک دنیای کاملا متفاوت هستن مثلا

یک متخصص پاتولوژی را تجسم کنید که میرود در دنیای لام ، نمونه ، میکروسکوپ ، تشخیص سلول نرمال و غیرنرمال ، بدخیمی و خوش خیمی و گذاشتن تشخیص قطعی بر روی نمونه ها ، به نظر شما اگه عاشق این کار نباشید می توانید در این رشته دوام بیارید ؟

متخصص بیماری های دهان را تجسم کنید که باید پلی باشد بین پزشکی و دندانپزشکی ؛ کلی مطلب را باید بخواند و یاد بگیرد که بعضی هاشون هم هیچ وقت به دردش نمی خورند . کلی سندرم نادر را باید یاد بگیرد که خودش و استاداش سر هم یه بار مریضش را ندیدند . بگذریم از لیکن پلان هایی که دندانپزشک ها به او ارجاع میدهند بعد از اینکه همه درمان ها یشان را انجام دادند . چه توجیهی غیر از عاشق بودن می تواند داشته باشد ؟

متخصص رادیولوژی را تجسم کنید که به کمک این اشعه X ، هر چی سطح و بالینه میذارد کنار و میرود در عمق و گرافی و باید تو لوسنسی و اوپاسیتی ، دنبال ماهیت ضایعات بگردد . درسته که جدیدا درآمد

فصل اول اپیزود چهارم

راحت در انتخاب این رشته خیلی تاثیرگذار بوده ولی بدون عاشقی ، چقدر می شود در این رشته دوام آورد ؟

متخصص اطفال را تجسم کنید که چقدر باید عاشق بچه ها باشد و نگران ترس هایشان و اینکه نکند با یک جلسه درمانی مدیریت نشده ، بچه رو تا آخر عمر از دندانپزشکی بترساند و اینکه چقدر باید حواسش جمع مامان باباها (همراه بیمار) باشد چیزی که در بقیه رشته ها ، شاید اصلا موضوع مهمی نباشد جراح فک و صورت را تجسم کنید که ۶ صبح باید برود در اتاق عمل و جو بیمارستان که بقیه دندانپزشک ها الفتی باهاش ندارند ؛ لحظه ای را جلو چشم بیارید که به خاطر یه آملوبلاستوم ، فک پایین یک دختر جوان رو کلا می برد میندازه دور و حالا باید به دختره روحیه بدهد که زندگی در جریانه ، باید چند ساعت سر پا و تو شرایط کاملا پر استرس ، برود در اتاق عمل و چه قدرت بدنی باید داشته باشد ؟ جراح لثه را تجسم کنید که چقدر باید مهربان و جنتلمن برود سراغ بافت نرم و حواسش کاملا به هارمونی استخوان و لثه باید باشد ؛ بر عکس بقیه که همه حواسشان به دنداننه باید به فکر ساختارهای پشتیبان باشه و وقتی که همه خواننده و مجری را می بینن ، او باید فیلمبردار ، صدا بردار و پشت صحنه را تجسم کند . چقدر باید آدم دقیقی باشد ؟

متخصص اندو را تجسم کنید که سر ۰.۵mm چقدر کلنچار میره و هر قدر هم زحمت بکشه ، بعد از اتمام کار مریض چیزی نمی بینه که بابتش ذوق بکنه و هورا بکشه هر چند بابت هر دندان معمولاً یه بار بیشتر مریض رو نمی بینه .

متخصص ترمیمی رو تجسم کنید که چقدر باید حواسش به رنگ باشه و تیره روشنیش ، زوایا رو ببینه و انحناها رو ، تناسب ها رو بفهمه و هارمونی ها رو . آرزوهای بیمار رو درک کنه و با معجزه خودش منتظر لحظه ذوق کردن بیمارش باشه وقتی که اولین بار دندوناشو تو آینه می بینه .

متخصص پروتز رو تجسم کنید با اون طیف وسیع درمانهاش ، دنیای سرامیک و کامپوزیتش و دقتی که باید داشته باشه سر جزئیات ، باید دنبال CR بگرده تو مریضی که هر بار یه ساز میزنه تو بستن دهنش و موقعی که ریز تو دلش قند آب میشه ، وقتی خانومی که همسن مادرشه بعد از گذاشتن دست دندونش ، میگه خدا مادرتو برات نگه داره

متخصص ارتودنسی رو تجسم کنید که دو سال تموم ، ریز ریز دندونا رو از جاشون تکه می ده و می بره جایی که باید و مریض می خواد تا مریض با خیال راحت بخنده بدون اینکه دستشو جلوی دهنش بگیره بابت بی نظمی دندوناش

دیدید چقدر دنیاها متفاوته در انتظار دندونپزشکایی هست که میخوان برن تخصص بگیرن ؟ همه این رشته ها هم ، حالا یه کم بالاتر یا یه کم پایین تر ، به اندازه کافی درآمد براتون به همراه داره . پس اول خودتونو بشناسید و ببینید کدوم یک از اینا حالتونو خوب می کنه ؟

فصل اول اپیزود چهارم

همه سازها قشنگن و صداشون روح رو صیقل میده ولی آدمای حرفه ای ، معمولا عاشق یه ساز میشن و اونو با هیچ ساز دیگه ای عوض نمی کنن
لطفا سازتون رو درست انتخاب کنید تا همیشه کوک بمونید .

رادیو دنیای پیرامون